

วิทยาลัยสารพัดช่างลำปาง
วันที่ ๒๕/๑๒/๒๕๖๓
วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๓
เลข ๑๑ ๕๑๖

ที่ ศธ ๐๖๐๑/๗๗๐๔

ถึง สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา/สถาบันการอาชีวศึกษาทุกแห่ง/
ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีวศึกษาทุกภาค

พร้อมหนังสือนี้ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ขอส่งสำเนาหนังสือสำนักงาน
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่ ศธ ๐๒๐๘/๑๗๘๘๒ ลงวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๖๓ เรื่อง สรุปผลการเสวนา
“ข้อเสนอแนะทางนโยบายจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการปรับปรุงพระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ
พ.ศ. ๒๕๕๘” มาเพื่อเป็นการสร้างการรับรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติฯ ดังกล่าว อันจะนำไปสู่การดำเนินงาน
ที่คำนึงถึงความเท่าเทียมระหว่างเพศ และเป็นข้อมูลประกอบการดำเนินงานส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

เรียน ผู้อำนวยการ

ด้วย ส.อ.ศ. อำเภอฮ้างน่าน
เรื่อง สรุปผลการเสวนา ข้อเสนอแนะทาง
นโยบายจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการปรับปรุง
พระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ
พ.ศ. ๒๕๕๘

เพื่อโปรดทราบ
จึงเรียน ๑๖ พ.พ. ๖๓.

เรียน ผู้อำนวยการ

๑. เสนอไม่รอทบทวน

๒. เสนอกรมฯ รอ ๑๕ ก.ค.

๑๖ พ.พ. ๖๓.

สำนักอำนวยการ

ฝ่ายบริหารงานทั่วไป

โทร. ๐ ๒๐๒๖ ๕๕๕๕ ต่อ ๑๑๐๒

โทรสาร ๐ ๒๐๒๖ ๐๘๕๕

เรียน ผู้อำนวยการ

๑. เสนอไม่รอทบทวน

๒. เสนอกรมฯ รอ ๑๕ ก.ค.

16 พ.พ. ๖๓.

1. ทบทวน

๒. เสนอกรมฯ รอ ๑๕ ก.ค.

16 พ.พ. ๖๓.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ โทร. ๐ ๒๖๒๘ ๕๕๓๓-๔ ต่อ ๑๗๐๖

ที่ ศธ ๐๒๐๘/๑๗๗๔

วันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๖๓

เรื่อง สรุปผลการเสวนา “ข้อเสนอแนะทางนโยบายจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการปรับปรุงพระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. ๒๕๕๘”

เรียน เลขาธิการสภาการศึกษา เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เลขาธิการสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เลขาธิการคุรุสภา เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้อำนวยการสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ผู้อำนวยการโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ ผู้อำนวยการสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ผู้อำนวยการสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ หัวหน้าสำนักงานรัฐมนตรี ศธ. ผู้อำนวยการสำนัก/สถาบัน/ศูนย์/สำนักงาน/กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร สป./ กลุ่มตรวจสอบภายใน สป./ กลุ่ม ป.ย.ป. ศธ. หัวหน้าศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต ศธ.

ด้วยสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทยได้เชิญสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการเข้าร่วมงานเสวนา “ข้อเสนอแนะทางนโยบายจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการปรับปรุงพระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. ๒๕๕๘” เมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๓ เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๒.๓๐ น. ณ โรงแรมพลาซ่าใช้รัชดาภิเษก กรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นต่อข้อเสนอแนะทางนโยบายจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการปรับปรุงพระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. ๒๕๕๘

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ขอเรียนว่า การเสวนา ดังกล่าว มีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานและการจัดการศึกษาของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และเพื่อเป็นการสร้างการรับรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติฯ ดังกล่าว อันจะนำไปสู่การดำเนินงานที่คำนึงถึงความเท่าเทียมระหว่างเพศ จึงขอส่งสรุปผลการเสวนา และพระราชบัญญัติฯ มาเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการดำเนินงาน โดยสามารถดาวน์โหลดเอกสารได้ทาง QR Code ที่ปรากฏท้ายหนังสือฉบับนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและเป็นข้อมูลประกอบการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง

(นายวีระ แข็งกสิการ)

ผู้ตรวจราชการกระทรวง รักษาการแทน
รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปฏิบัติราชการแทน
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

สรุปผลการเสวนา

“ข้อเสนอแนะทางนโยบายจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการปรับปรุงพระราชบัญญัติ

ความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. ๒๕๕๘”

เมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๓ เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๒.๓๐ น.

ณ โรงแรมพลาซ่ารัชดาภิเษก กรุงเทพมหานคร

ด้วยสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย ร่วมกับสถาบันวิจัยบทบาทหญิงชายและการพัฒนา และสำนักงานองค์การคนพิการสากลประจำภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก ได้จัดงานเสวนา “ข้อเสนอแนะทางนโยบายจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการปรับปรุงพระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. ๒๕๕๘” เมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๓ เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๒.๓๐ น. ณ โรงแรมพลาซ่ารัชดาภิเษก กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นต่อข้อเสนอแนะทางนโยบายจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการปรับปรุงพระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยมีผู้แทนสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้รับมอบหมายให้เข้าร่วมการเสวนา ซึ่งการเสวนา ดังกล่าว มีคุณแรมรุ้ง วรวิช ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธานเปิดงาน และผู้เข้าร่วมการเสวนา ประกอบด้วย ผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคประชาสังคม และภาคการเมือง มีสาระสำคัญของการเสวนา ดังนี้

๑. ผู้ร่วมเวทีเสวนา ประกอบด้วย

๑.๑ คุณวิจิตา ราชตะนันท์กุล รองอธิบดีกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ในฐานะหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายพระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. ๒๕๕๘

๑.๒ คุณปรีชา ปลื้มจิตต์ ประธานคณะกรรมการวินิจฉัยการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ (วลงพ.) ในฐานะตัวแทนคณะกรรมการ วลงพ.

๑.๓ คุณกิตตินันท์ ธรรมธัช นายกสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย ในฐานะองค์กรที่ดำเนินงานด้านความหลากหลายทางเพศ ภาคประชาสังคม

๑.๔ คุณเสาวลักษณ์ ทองก๊วย Regional Development Office ในฐานะองค์กรที่ดำเนินงานเกี่ยวกับคนพิการ

๑.๕ คุณสุเพ็ญศรี พึ่งโคกสูง ผู้อำนวยการมูลนิธิส่งเสริมความเสมอภาคทางสังคม ในฐานะองค์กรที่ดำเนินงานเกี่ยวกับความเสมอภาคทางสังคม

๑.๖ คุณอภันตริ เจริญศักดิ์ รองประธานคณะกรรมการสมานฉันท์แรงงานไทย ฝ่ายสตรีและเยาวชน ในฐานะหน่วยงานที่ดำเนินงานด้านแรงงาน สตรีและเยาวชน

๑.๗ คุณศิริศักดิ์ ไชยเทศ นักกิจกรรมอิสระ ในฐานะนักขับเคลื่อนด้านสิทธิมนุษยชนในกลุ่มประชากรหลากหลายทางเพศ

๑.๘ คุณเรืองรวี พิชัยกุล ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยบทบาทหญิงชายและการพัฒนา เป็นผู้ดำเนินรายการเสวนา

๒. สรุปสาระสำคัญของการเสวนา

๒.๑ พระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. ๒๕๕๘ มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๕๘ เพื่อเป็นการกำหนดมาตรการคุ้มครองผู้ถูกเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ และป้องกันมิให้มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ สอดคล้องกับหลักการสิทธิมนุษยชนสากลตามพันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเข้าเป็นภาคี โดยหลังจากมีการบังคับใช้พระราชบัญญัตินี้ ยังคงพบปัญหาและข้อท้าทายในหลายประเด็น ทั้งสามหน่วยงานข้างต้นจึงได้จัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมความเท่าเทียมระหว่างเพศตามพระราชบัญญัตินี้ ดังกล่าว ประกอบด้วย ๔ หัวข้อ

/คือ (๑)...

คือ (๑) เนื้อหาและหลักการของกฎหมาย (๒) กลไกการบังคับใช้กฎหมาย (๓) โครงสร้างของกฎหมาย และ (๔) บริบททางสังคมที่มีผลกระทบต่อการบังคับใช้กฎหมาย

๒.๒ ข้อเสนอเชิงนโยบาย

๒.๒.๑ เนื้อหาและหลักการของกฎหมาย

๑) ควรปรับเปลี่ยนหรือเพิ่มเติมเนื้อหาในมาตรา ๓ เป็น “การเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเพศสภาพและวิถีทางเพศ (Gender Identity and Sexual Orientation based Discrimination) ซึ่งมีเนื้อหาครอบคลุมทั้งเพศชาย เพศหญิง และบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ ตามหลักการเรื่องวิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศ (Sexual Orientation and Gender Identity : SOGI) และควรอธิบายความหมายของการเลือกปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมชัดเจนมากขึ้น

๒) ควรระบุค่านิยมของการเลือกปฏิบัติทั้งทางตรงและทางอ้อมให้ชัดเจน โดยการเลือกปฏิบัติทางตรงพิจารณาจากการกระทำหรือการปฏิบัติที่แตกต่างกันต่อบุคคลหรือกลุ่มคนในสถานการณ์เดียวกัน และการเลือกปฏิบัติทางอ้อม หมายถึง การที่บุคคลได้รับการปฏิบัติหรือถูกปฏิบัติแบบเดียวกันในสถานการณ์ที่แตกต่างกันด้วยข้อกำหนดที่เป็นกลาง ซึ่งการกระทำและการปฏิบัตินั้น มีผลให้บุคคลที่มีคุณลักษณะต่างกันเกิดความรู้สึกหรือได้ผลลัพธ์ที่เสียเปรียบ

๓) ควรตัดเนื้อหาส่วน “หลักการทางศาสนาหรือเพื่อความมั่นคงของประเทศ” โดยให้มีข้อยกเว้นตามพระราชบัญญัติฯ ฉบับนี้เพียงในเรื่องของ “เพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่นและการคุ้มครองสวัสดิภาพของบุคคลและความปลอดภัย” เนื่องจากมีการนำหลักศาสนามาเชื่อมโยงกับความเชื่อ ประเพณี และวัฒนธรรม ทำให้เป็นเครื่องมือในการอ้างความชอบธรรมเพื่อเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเพศ เช่น กรณีผู้หญิงข้ามเพศถูกปฏิเสธไม่ให้เข้าร่วมพิธีราหน้าไฟ โดยอ้างถึงหลักความเชื่อทางศาสนาที่ว่า “ผู้เสียชีวิตจะไม่ได้ขึ้นสวรรค์” และการห้ามผู้หญิงมั่งที่หย่าขาดจากสามีกลับบ้านเกิดหรือกลับไปอยู่กับพ่อแม่ของตน ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับความสัมพันธ์ในครอบครัว ทำให้ผู้หญิงมั่งไม่กล้านำกรณีของตนเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมหรือยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการ วลพ. นอกจากนี้ควรออกกฎหมายใหม่ที่จะจัดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลทุกรูปแบบ ครอบคลุมการห้ามเลือกปฏิบัติด้วยเหตุต่าง ๆ ตามมาตรา ๒๗ แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๔) ควรเพิ่มเติมเกี่ยวกับการยื่นเรื่องร้องเรียน จากเดิมที่กำหนดให้บุคคลที่ได้รับหรือจะได้รับความเสียหายจากการกระทำในลักษณะที่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศสามารถยื่นเรื่องได้เท่านั้น เพิ่มเป็นบุคคลที่สามารถร้องเรียนได้ ๓ ส่วน ดังนี้ (๑) ผู้เสียหายที่ถูกเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเพศ (๒) องค์กร/หน่วยงาน หรือผู้พบเห็นเหตุการณ์ และ (๓) องค์กรภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้อง

๕) ควรเพิ่มเติมค่านิยมของคำว่า “บุคคลใดเห็นว่าตนได้รับหรือจะได้รับความเสียหายจากการทำในลักษณะที่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ” เพื่อให้การตีความเกี่ยวกับเหตุการณ์ถูกเลือกปฏิบัติที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

๖) ควรเพิ่มอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ วลพ. เป็น “(๖) ให้คณะกรรมการ วลพ. มีอำนาจหน้าที่ในการนำเรื่องการเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเพศที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ แม้ไม่มีผู้ร้องสามารถเข้าสู่กระบวนการพิจารณาได้” เพื่อประโยชน์สาธารณะในส่งเสริมความเท่าเทียมระหว่างเพศ

๒.๒.๒ กลไกการบังคับใช้กฎหมาย

๑) ควรเพิ่มมาตรการหรือเพิ่มความเข้มแข็งของกลไก เช่น “ควรมีการกำหนดบทลงโทษ กรณีหน่วยงานหรือองค์กรคู่กรณีที่ไม่ปฏิบัติตามมาตรการคุ้มครองชั่วคราว และในกรณีที่มีการขอคุ้มครองชั่วคราว ไม่ควรมีการออกเป็นคำวินิจฉัย” เนื่องจากกระบวนการการคุ้มครองชั่วคราวไม่มีบทกำหนดโทษ

/ส่งผลให้...

ส่งผลให้ความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมายลดน้อยลง และในบางครั้งส่งผลกระทบต่อผู้ร้องเรียนกรณีถูกเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเพศ รวมทั้งไม่ควรออกเป็นคำวินิจฉัย เพราะไม่ถึงกระบวนการไต่สวนอันเป็นที่สุด ซึ่งทำให้เกิดปัญหากรณีที่มาตรการคุ้มครองชั่วคราวเป็นคำวินิจฉัย แต่เมื่อวินิจฉัยแล้วสรุปพบว่า กรณีดังกล่าวไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเพศ

๒) ควรเพิ่มความเข้มแข็งของกลไกด้วยการติดตามการปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ วลพ. ของบุคคล หน่วยงานรัฐ หรือหน่วยงานเอกชนที่มีนโยบาย กฎ ระเบียบ ประกาศ มาตรการ โครงการ ที่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมด้วยเหตุแห่งเพศ ว่าหน่วยงานดังกล่าวได้ปฏิบัติตามคำวินิจฉัยหรือไม่ หรือมีการปฏิบัติตามคำวินิจฉัย แต่ยังคงถือว่าการเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเพศอยู่ และใช้มาตรการจากเบา เช่น การให้ความรู้ การท้วงติงให้แก้ไข เป็นต้น ไปจนถึงการลงโทษอย่างเด็ดขาด เพื่อป้องกันการเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเพศกับหน่วยงานที่ไม่ปฏิบัติตาม หรือปฏิบัติตามแต่ยังมีเงื่อนไขอยู่

๓) การบังคับใช้กฎหมายที่ยังไม่ครอบคลุมทั่วไป ยังคงทำให้เกิดเหตุการณ์การเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเพศ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ควรส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐที่รับผิดชอบในการบังคับใช้กฎหมาย จัดอบรมให้ความรู้กับเจ้าหน้าที่ในสังกัด เช่น สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด (พมจ.) ซึ่งต้องมีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติฯ ในหน่วยงานโดยเฉพาะ ควรมีการสื่อสาร ประชสัมพันธต่อสาธารณะและสามารถวางแผนงานรณรงค์สร้างความรู้ความเข้าใจกับกลุ่มเปราะบางที่มีความเสี่ยงสูงที่จะถูกเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเพศให้มากขึ้น เช่น กลุ่มเยาวชน กลุ่มแรงงาน กลุ่มประชากรที่มีความหลากหลายทางเพศ และประชาชนทั่วไป เป็นต้น

๔) ควรกำหนดสัดส่วนของคณะกรรมการ วลพ. จากสาขาวิชาชีพอื่น ๆ ที่ไม่มีความรู้เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนเรื่องเพศ จำนวน ๑ คนต่อสาขาวิชาชีพ และกำหนดสัดส่วนของสาขาวิชาชีพที่มีความเชี่ยวชาญเรื่องเพศ อย่างน้อยจำนวน ๓ คน เพื่อให้เกิดมุมมองที่เคารพสิทธิมนุษยชนในเรื่องเพศมากขึ้นและเกิดความเข้าใจความละเอียดอ่อนในเรื่องเพศ เนื่องจากพระราชบัญญัติฯ ระบุให้นักวิชาการแต่ละด้านอย่างน้อยด้านละ ๑ คน ประกอบด้วย ด้านสิทธิมนุษยชน ด้านนิติศาสตร์ ด้านสังคมศาสตร์ ด้านจิตวิทยา และด้านแรงงาน ซึ่งการระบุจำนวนอย่างน้อยด้านละ ๑ คน อาจทำให้เกิดการตีความไม่ชัดเจน และทำให้สัดส่วนของบางสาขาวิชาชีพมีจำนวนมากเกินไป ทำให้สัดส่วนของบางสาขาวิชาชีพที่มีองค์ความรู้ความเข้าใจในความเท่าเทียมระหว่างเพศมีจำนวนน้อย เพราะการวินิจฉัยเรื่อง การเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเพศต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจในเรื่องเพศสภาพ (Gender) โดยเฉพาะ จึงต้องกำหนดสัดส่วนของคณะกรรมการที่มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับเพศสภาพมากกว่าสาขาวิชาชีพอื่น

๒.๒.๓ โครงสร้างของกฎหมาย

๑) คณะกรรมการ วลพ. จำนวนกรรมการกึ่งหนึ่ง ควรปฏิบัติงานเต็มเวลา มีค่าตอบแทนรายเดือน และได้รับเบี้ยเลี้ยงในการประชุม ซึ่งจะทำให้การพิจารณาคำวินิจฉัยเหตุการณ์การถูกเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเพศเป็นไปด้วยความรวดเร็วมากยิ่งขึ้น และเพื่อคุ้มครองสิทธิมนุษยชนจากการถูกเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเพศ ควรปรับการดำเนินงานให้อยู่ในรูปแบบขององค์กรอิสระหรือองค์กรมหาชน ที่รับผิดชอบเรื่องความเท่าเทียมระหว่างเพศโดยเฉพาะ เช่น กรณีสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ที่ทำหน้าที่กำกับดูแลประเด็นสิทธิมนุษยชนโดยเฉพาะ เป็นต้น

๒) ควรมีกลไกการปกป้องคุ้มครองคณะกรรมการ วลพ. อย่างชัดเจน และเป็นรูปธรรม เพื่อปกป้องและคุ้มครองให้คณะกรรมการ วลพ.ใช้อำนาจตัดสินและสั่งการหน่วยงานที่มีการเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเพศได้อย่างอิสระ เทียบตรง เด็ดขาด

๒.๒.๔ บริบททางสังคมที่มีผลกระทบต่อการบังคับใช้กฎหมาย

๑) ควรประชาสัมพันธ์หรือจัดทำสื่อให้คนพิการสามารถเข้าถึงกฎหมาย ซึ่งต้องมีการพัฒนาสื่อที่เอื้อต่อการเข้าถึง เช่น อักษรเบรลล์ ภาษามือ และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านอื่น ๆ กรณีที่ผู้พิการต้องเข้าสู่กระบวนการร้องเรียนกรณีถูกเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเพศ

๒) รัฐควรจัดให้มีการช่วยเหลือทางกฎหมายและอบรมนักกฎหมาย ให้มีความเชี่ยวชาญในการช่วยเหลือกรณีการเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเพศ เนื่องจากผู้เสียหายส่วนใหญ่ ขาดองค์ความรู้และความสามารถในการทำคำร้องด้วยตนเอง ขาดผู้ช่วยเหลือที่เชี่ยวชาญ และขาดกำลังทุนทรัพย์ ในการยื่นคำร้อง เป็นผลให้ผู้เสียหายที่ถูกเลือกปฏิบัติจำนวนมากไม่พร้อมที่จะยื่นคำร้องเพื่อใช้ประโยชน์ จากกฎหมายฉบับนี้

๓. การแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะของผู้เข้าร่วมงาน

๓.๑ หลักศาสนาคริสต์กำหนดให้มีเฉพาะเพศชายกับเพศหญิง ถึงแม้มนุษย์ไม่สามารถ เลือกเกิดได้ แต่มนุษย์สามารถพัฒนาได้ ดังนั้น หลักศาสนาจึงมีความยืดหยุ่นสำหรับประเด็นความหลากหลาย ทางเพศ

๓.๒ การออกกฎ ระเบียบ กฎกระทรวง ต้องไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติฯ ฉบับนี้ เช่น ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการไว้ทรงผมของนักเรียน พ.ศ. ๒๕๖๓

๓.๓ ควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าถึงพระราชบัญญัติฯ และกองทุนส่งเสริม ความเท่าเทียมระหว่างเพศ

๓.๔ ควรรณรงค์ให้ผู้ใช้อินเทอร์เน็ต โดยเฉพาะ Tiktok Application ใช้งานสุภาพ แต่งกายไม่ล่อแหลม เพื่อเป็นแบบอย่างให้กับเด็กและเยาวชน เนื่องจากมีเด็กและเยาวชนเข้าใช้ Tiktok Application จำนวนมาก

๓.๕ ควรเพิ่มคำนิยามของการเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเพศ โดยเพิ่มคำว่า ด้วยเหตุ แห่งอัตลักษณ์ทางเพศ การแสดงออกทางเพศ รสนิยมทางเพศ และลักษณะทางกายภาพ เพื่อให้ครอบคลุม กลุ่ม SOGIE : Sexual Orientation, Gender Identity and Expression

๓.๖ ควรรณรงค์ สร้างการรับรู้ให้เด็กและเยาวชนทุกคนเข้าถึงกระบวนการและกลไก ตามพระราชบัญญัติฯ ฉบับนี้

๓.๗ ควรบรรจุเนื้อหาเกี่ยวกับพระราชบัญญัติฯ ดังกล่าว ไว้ในหลักสูตรอบรม ข้าราชการบรรจุใหม่ทุกประเภท และหลักสูตรอบรมผู้บริหารทุกระดับ เพื่อให้ข้าราชการ/เจ้าหน้าที่ ของหน่วยงานภาครัฐมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความเท่าเทียมระหว่างเพศ

๓.๘ ควรปรับปรุงเนื้อหาวิชาสุขศึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ที่ออกอากาศ ทาง DLTV ซึ่งมีการนำเสนอประเด็นการเบี่ยงเบนทางเพศ โดยหากมีการปรับปรุงเนื้อหา ควรเชิญภาคประชาสังคม (องค์การช่วยเหลือเด็ก (Save the Children) แห่งประเทศไทย) เข้าร่วมประชุมด้วย

๓.๙ ควรปรับปรุงตำรา หนังสือเรียน ไม่ให้มีภาพประกอบที่แสดงถึงการเหมาวม ทางเพศ เช่น แม่ประกอบอาหารอยู่ในครัว พ่ออ่านหนังสือที่ห้องนั่งเล่น เป็นต้น

๓.๑๐ งานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ไม่ควรระบุให้นักเรียนที่มีลักษณะเบี่ยงเบนทางเพศหรือนักเรียนที่คบกับนักเรียนที่มีลักษณะ เบี่ยงเบนทางเพศเป็นกลุ่มเสี่ยง

/๔. ข้อชี้แจง...

๔. ข้อชี้แจงของผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ คือ หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้กำหนดเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับเพศวิถีไว้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา โดยกฎกระทรวงกำหนดประเภทของสถานศึกษาและการดำเนินการของสถานศึกษา ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. ๒๕๖๑ กำหนดให้มีการสอนเพศวิถีและทักษะชีวิต รวมทั้งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีการจัดอบรมครูผู้สอนเพศวิถีศึกษาทางออนไลน์ ให้กับครูหรือบุคลากรทางการศึกษาที่ได้รับมอบหมายให้สอนเพศวิถีศึกษา โดยผู้ผ่านการอบรมสามารถนำไป ส่วนหนึ่งของการพัฒนาวิชาชีพหรือทำวิทยฐานะ

สรุปโดย
สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
๒๒ ตุลาคม ๒๕๖๓

